

S. O. S.!

Háborgó tengeren végveszélybe jutott hajók szikratáviróval világgá szórt segélykiáltása az S. O. S. — Save our Souls: mentésék meg lelkeinket! Hosszu hónapok óta munkanélkül, gondterhesen tűnődő honfitársaink is ki tudja hányszor kiáltották el a pusztában ezt a három szót, hogy hátha akad valaki, aki majd munkát, kenyeret és megélhetést ad a hontalannak. És bizony nagyon sokan hiába kértek segítséget... Nagyon sokan hiába vártak türelemmel, nagyon sokan hiába hitgették magukat, hogy majd csak jobb lesz valamikor... És addig vártak, míg nem felütötte sorakban fejét az elégedetlenség.

Az üres gyomor nem jó tanácsadó, pláne, ha következetes aknamunkával ássák alá a sorsüldözötték belső érzésvilágát, melyek fölött há összecsapnak a vörös hullámok, akkor talán már hiába kiáltják el a fizetett agitátorok csábításának engedve hurokra kerültek, hogy "Mentésék meg lelkeinket." Pedig a veszkialítás ehangzott már és nemcsak magyar részről hallottunk kétségbeesett felkiáltásokat: "hol kaphatnánk munkát, hova menjünk, mit tegyünk, mert éhezünk, szenvedünk, nem bírjuk már sokáig tovább huzni az ígát" — hanem angol leveleket is kaptunk szép számmal, amelyek a magyar munkásság rettenetes helyzetéről és főleg rosszakaratu félrevezetéséről számolnak be.

Az angol levélben pedig szomorú dolgokat találtunk az ugynevezett bolsevik aknamunkát illetően és ki tudja, hol áll meg az a lavina, amely a magyar munkásság jó hírének, a ben-szültt kanadaiak előtt évtizedek pionirmunkájával, nagy kinal-keservvel és véres verejtékekkel megalapozott becsületének máris alásta elpusztíthatatlannak vélt alapjait s — amint az egyszerű magyar nép egyik legnagyobb elméjű szülőtte, a magyar nyelv örök büszkesége, Arany János mondotta — ha egyszer "elrepül a nagy kő, ki tudja hol áll meg; ki tudja hol áll meg s kit hogyan talál meg?"... De beszéljünk nyíltan, egyenesen, őszintén, amint férfiakhoz illik, hogy mindnyájan tisztában legyünk a helyzettel és ne dőljünk be a szószátyárkodó fizetett agitátoroknak.

Kanadába kijött nagyon sok magyar, aki az otthon elh-rezstelt mendemondákon elindulva, nem találta meg itt azt a paradicsomot, vagy legalábbis azt a biztos megélhetést, amelyért elhagyta ha mégannyira szegényes, de mindenesetre megszokott munkakörét — a mesebeli bizonytalanság kedvéért. Sokan — lévén öntudatos munkások, szervezett proletárok stb. — nem voltak megelégedve az európai társadalmi helyzettel, ide Kanadába jöttek és amint egyik honfi- vagy elv-társunktól kapott leveléből megtudtuk főleg azért, hogy "ne legyünk elnyomva és szóhoz juthassunk" — tehát következképpen nem azért, hogy a gazdaságilag tönkretett Európából egy új, idegen világba vándorolva biztosíthassuk magunknak azt a megélhetést, amit a földgolyó másik oldalán levő maradibb kapitalista államok nem képesek biztosítani a munkásságnak.

Itt pedig meg kell állunk egy pillanatra és le kell szögeznünk, hogy a fizetett bolsevik agitátorokon kívül egyetlen magyar munkás sem jött át Kanadába, hogy annak az ország-nak a népét, amely szeretettel befogadta és amelynek nyelvét, szokásait, ésjárását egy-két esztendő alatt tökéletesen ugysem tudja elsajátítani: olyan rendezavaró eszmék terjesztésével akarja "boldogítani", amelyben maga sem hisz attól a pillanattól kezdve, amint sikerül megélhetését és jövőjét biztos meder-be terelni. Tehát ha érvényesülni és boldogulni akarunk Kanadában, könyörtelenül válasszuk el saját munkás-érdekeink dialalra juttatását esetleg soha be nem teljesülő, de a jelen pillanatban nemcsak nem kívánatos, de mindenesetre tekintélyünket rontó, sőt kanadai elhelyezkedésünk szempontjából egyenesen veszedelmes kommunista elvek hangoztatásától — amellyel könnyen örök időkre lejárathatjuk magunkat a kanadai társadalom előtt és egy szép napon felszedhetjük a sátorfánkat ismét, hogy meginduljunk új hazát keresni, mert eljártunk a becsületünk!

Tehát végeredményben az még nem jelent mindent, hogy itt Kanadában olyan tágra nyithatjuk ki a szánkat, ahogy éppen jólesik, sőt annak érzete is lehet bármily felemelő, hogy itt "szabadok" vagyunk — ha mindemellett üres a gyomrunk. A kérdés most már az, hogy mi itt a teendő. Mert azt minden józan ember elismeri, hogy a munkásság helyzetét a huszadik század követelményeinek megfelelően kell megjavítani, mindanynyan tudjuk, hogy különösen itt Kanadában minden törvényes eszközzel arra kell törekednünk, hogy az időszaki szakmák dolgozóit biztosítsák országos arányu vagy pedig huzamosabb munkanélküliség országra. Meg kell tehát ragadni minden egyes alkalmat és fel kell használnunk minden összeköttetésünket, hogy honfitársaink és a sajátmagunk helyzetén javítsunk! De ugyanezt nem tehetjük olyan formában, hogy már legelső lépésünkkel elrontsuk a dolgunkat és elveszítsük a kanadai társadalom nagyon is nehezen megszerzett bizalmát és terveink kiviteléhez életbevágóan fontos jóakaratu támogatását.

Tehát a jelenlegi rettenetes gazdasági időkben, amikor még az ugynevezett kapitalistáknak is a fogukhoz kell verni a garast, nem szabad tüntetésekkel és fenyegetően kihívó magaviselettel elszalasztani azt a sajnos kevés munkaalkalmat is, amit a nem angol nemzetiségűeknek szántak. És ha pártatlan és elfogulatlan szemézből nézzük az eseményeket, kénytelenek vagyunk észrevenni azt is, hogy népbolondító, a demogógok által beharangozott nagyarányu tüntetések teljes kudarcot valottak. Keletkanadában éppenugy, mint nyugaton sajnos a tüntetések óta sincs egy fikarcnal sem jobb helyzete a félrevezetett munkásságnak, mint azelőtt — ami érthető is, mert hiszen a tüntetések következtében legfeljebb egy-két kalandor jól kiordította magát, viszont ettől még nem lett több munkaalkalom.

Reméljük, hogy Kanada angol hidegvérrel fogja személni ezeket az ugynevezett "bolsevik" felvonulásokat, amint hogy az angolok is minden különösebb izgalom nélkül vették tudomásul, hogy például Gandhi mester sőt hintett Indiában a brit oroszlan farkára. Reméljük, hogy itt Kanadában nem fogják hurokra fűzni és a "boldog" vörös paradicsomba — vagy ami talán mégis kevésbé életveszélyes, kapitalista szülőházjukba visszaszállítani a veszedelmesnek bélyegzett elemeket. Reméljük ezt különösen azért, miután félünk, hogy a deportálandók között akadna egy pár olyan is, aki magyar származásának vallja

magát és ezzel — moszkvai aranyak kedvéért — elrontaná a kanadai magyar munkásság hitelét, kereseti lehetőségeit és jövőjét.

MIT MOND A POOL?

BESZÉLGETÉS McPHAIL POOLIGAZGATÓVAL, AKI A GABONATÖZSDE ÉRDEKELTSÉGEINEK MINDEN VAD-PERGÖTÜZE ELLENÉRE IS IGAZOLJA A POOL VEZETŐSÉGÉNEK POLITIKÁJÁT

Akadnak olvasóink közül bizonyára néhányan, akik nem tartják a gabonavásárlás fejleményeiről szóló részletes tudósításainkat olyan fontosnak, hogy egymásután több számunkban is foglalkozunk a kérdéssel — azonban meg kell fontolnunk Kanada világpiaci helyzetét és szem előtt kell tartanunk azt is, hogy a birodalom külkereskedelmének 45 százaléka buzából áll, más szóval minden külföldről beérkező egy dollár után 45 centet a buza után keres Kanada lakossága. Nem lesz tehát érdektelen ismét hozzászólni ehhez a kérdéshez és miután Kanada termésének több mint felét a pool adja el — egyenesen felmentünk McPhail pooligazgatóhoz és megkértük, hogy nyilatkozzék a Kanadai Magyar Ujság olvasóközönségének a világpiaci helyzetről, a tőzsdéről és a poolról, szóval azokról a tényezőkről, amelyek nemcsak a termelőt, hanem a kenyérfogyasztót is érdeklik, sőt boldogulástuk lényegesen befolyásolják.

McPhail pooligazgató először is rámutatott arra, hogy a pool megalakulását a farmerek érdeke hozta létre. A kanadai farmer ugyanis más helyzetben van, mint a csupán néhány hold dal rendelkező óhazai gazda, amennyiben sokkal nagyobb mennyiségű termék felett rendelkezik és ennek folytán a termelésen kívül az eladással is sokkal több a gondja, miután tudvalegőleg minél többje van az embernek valamiből, annál nehezebb érte jó, azaz magas árat kapni. Ugyanakkor tehát, amikor a terménykereskedők s a nagy malomtulajdonosok is az egész világon egyenesen üzletmenet, alkalmazkodó irányítás mellett dirigálták a maguk érdekel-

nek hajóját a kereslet és a kínálat háborgó óceánján: a farmer magaráhagyatva, tétlenül nézte a saját élete sorsának alakulását.

A pool megalakítása előtt a kanadai termelők teljesen ki voltak szolgáltatva a gabonatózsdre kénye-kedvének, az utóbbi néhány esztendő folyamán azonban megváltozott a helyzet — mondotta Mr. McPhail — ugyannyira, hogy ma már az Egyesült Államok kormánya is követte a kanadai példát és a szintén nagy nehézségekkel küzdő amerikai farmert oly módon szeretné kisegíteni a csávából, hogy állami segéllyel alapított szövetségi szerv segítségével igyekszik méltányos áron piacot biztosítani a termésnek. Kanada farmerjei örökre büszkék lehetnek arra, hogy államsegély nélkül, teljesen a maguk erejéből keltették életre a poolt és olyan hatalmas gabonaértékesítő szervezetet építettek fel, amelynek nincsen párja az egész földkerekségen.

A pool értékesítési módszere végtelenül egyszerű. Ahelyett ugyanis, hogy egy-két farmer- vagy cég közösen dolgozik, ke-reken 140.000 nyugatkanadai gazda fogott össze a poolban, hogy gabonáját lehetőleg közvetlenül a fogyasztóknak, vagy legalábbis minél kevesebb közvetítő kezén keresztül adja el. Az értékesítés menete is feleltőbb világos. A pool nem spekulál, mint a tőzsdések, hanem rendszeresen adja el a gabonát. És ebben van a pool működésének lényege. A keresletnek megfelelő rendszeres eladás következtében ugyanis a pool nem hozza a termelőket olyan helyzetbe, hogy kénytelenek legyenek a legalacsonyabb áron megválni a vagyonukat jelentő ter-

Fenti képünk torontói műtermében munka közben mutatja be Hornyánsky Miklós neves magyar festőművészt, akinek képeit április utolsó három hetében állította ki a winniepei Richardson Gallery a Kanadai Magyar Ujság rendezésében. Winnipeg műértés angol közönsége ezáltal egy újabb magyar tehetséget ismert meg és ismét közelebb jutott a magyar nép igazi lelkületéhez, amely minden jótulajdonosát feláldozza az újhaza oltárán, csak hogy kanadai boldogulását előmozdítsa.

mésüktől. A pool az év minden egyes napján elad a tőzsdéi árfolyamoktól függetlenül egy bizonyos mennyiségű gabonát és ennek következtében bizonyos, hogy a világpiaci évi átlagárát tudja biztosítani tagjai számára. A pool rendszeres értékesítő munkássága mellett azonban egy másik igen fontos tényt kell leszögeznünk és ez nem más, mint hogy a pool az utolsó cent vagyonáig maguk a gazdák, tehát a termelőknek a kizárólagos tulajdona. Ez pedig nemcsak azt jelenti, hogy a pool a termelők érdekeit ennek folytán sokkal inkább a szívén viseli, mint bármely magán gabonakereskedelmi szerv — hanem ahelyett, hogy a gabonatózsdre értékesítő cégeinek mintájára ő maga zsebelné be az esetleges hasznot: felosztja azt a beszálított gabona arányában tagjai között. Mondanunk sem kell, hogy ez igen sokat jelent akkor ha ugy alakul a világpiaci helyzet, hogy nagyobb arányu kereslet következtében nagyobb tömegű búzát lehet eladni magasabb áron. Valóssággal százmilliókra rúgnak azok az összegek, amit a spekulátorok a farmer bórén ezen a révén össze-

szedtek, míg a pool minden hasznát felosztja a termelők között. A pool megalakításában talán ez az egyetlen, ami igazán új, hogy a pool a farmerre, azaz maguk a termelők tulajdonában dolgozik tagjai érdekében. A központosított és rendszeres értékesítés ugyanis nem a pool találmánya, hanem a modern üzleti élet egyik legérdekesebb vívmánya. Amint a nagy olajérdekeltségek, automobilgyárak, élelmiszerüzemek, malmok stb. mind, többé kevésbé szövetkezeti alapon, egységes irányítás mellett igyekeznek árúkat lehetőleg közvetlenül a fogyasztóknak eladni, úgy a farmerre sem nézhetik tétlenül a világ fejlődését és ezért kénytelenek a pool révén belépni a modern üzleti élet forgatagába, nehogy szárny szegetten kelljen visszavonulniok, ha a saját érdekel megvédéséről van szó.

(Folytatjuk!)

MUTASSA MEG ÁLLANDÓAN ANGOL CIKKEINKET ISMERŐSEINEK

SANYIKA ÉS JANIKA

IRTA: BUKY GYÖRGY

Sanyika alig volt tíz éves, Janika hat esztendő volt...

Kedves, fehérrel butorozott gyermekszobájukban, az egyik sarokban ültek csendesen, szomorúan. A drága játékok ott heverték az asztalon, meg a kis ágyakon szanaszét. Ma semmi sem kellett nekik. A körvasut felborulva illusztrálta a karambol a sinek mellett, máskor gondos fontoskodó gazdáját Sanyilkát most nem rendítette meg a borzalmas katasztrófa, az építőkövek rombadölvé fektüdtek itt is, amott is, mintha maguk alá temették volna a gyermekek örömet. A hintaló, az ágyuk, a kis autók és repülőgépek élettelenségül várták az apró kezek életet adó szeretetét, ijedten lesték a feltámadást, a csend is óvatlan kvaszsként, meglapulva osonat be a butorok alá, ugrásra készen, hogy az első harsány kacajra eltűnjön a szárnyas ajtó. De a kacaj ostarát sehogyse pattintotta el a jókedv.

Sanyika és Janika együtt ültek a sarokban. Nagy, kerekre táglalt gyermekszemük a szemmi be bámult, gömbölyű arcukról rózsás szagzattal a bánat, kicsi kezük lankadtan hullott a mélybe, okos, szöke fejüket összedugta a szomorúság...

A ház minden részéből a vendéglátás zürzavara szűrődött hozzájuk. Csupa ideg, csupa lüketés volt az egész épület. Hen-

gos társalgás, siető lábak, ajtócsapkodás keveredtek egymásba. Öröm és jókedv. Ők pedig éppen emiatt voltak nagyon szomorúak. A belső és külső cseleltség egyrésze leste, másik része kiszolgálta a vendégsereget, így történt, hogy Sanyika és Janika egyedül maradtak.

A délelőtt pedig rohamosan mult, a két kis fiu bánata már olyan nagy arányokat öltött, hogy lassan viharba gyült fel apró lelkük mélyén, Janika ártatlan szeméből csöppek alakjában záporba kívánczolt a szenvedés. Sanyika komoly volt és megfontolt. Érezte korának súlyát, tudta, hogy neki kell erőnek, nagyfiúnak lennie, magában tehát elhatározta, hogy nem fog sírni... Amikor azonban azt látta, hogy testvérekje szeméből már kifelé kukucskál a könny, hirtelen úgy érezte, hogy az ő lelkében is gátat szakít az egyre áradó sírás, hamar nyelt hát egy nagyot és beszélni kezdett:

— Nézd Janika, kint milyen szépen süt a nap!

— A kicsi alig bírta visszatartani a sírást, egész teste remegett amikor készségesen válaszolt:

— Igen, látom... A csend újra beállt, de Sanyika nem akart csatát veszteni, nem akarta abbaahagyni a beszélgetést, indult beszélni, gyorsan folytatta tehát:

— Jó volna kint játszani... Janika érezte, hogy bátyja jót akar, hálián nézett rá és szeretett volna segítségre lenni,

de hirtelen eszébe jutott az, ami egész délelőtt csordulást gyűlt fel kicsi szívében. Apró karjával átölelte bátyja nyakát és őszinte fájdalommal szöppögte:

— Mindenki elfelejtkezett ró-lunk...

Sanyika ijedten vette észre, hogy benne is ugyanaz az érzés háborg, óriási erőfeszítéssel nyelt nagyokat és csak azután válaszolt:

— Nagyon sok a vendég. A kicsikre ilyenkor nem gondolnak a nagyok...

Janikából most már kirobant a sírás.

— Anyu mindég gondolt ránk... Hiába volt sok vendég...

Az idősebbeknek súlyos csend zuhogott a szívére, elnézett hosszsan, messzire és alig hallhatóan sugta mintha félne valamitől:

— Anyu nincs...

A kisebbiket teljes hatalmába kerítette a sírás.

— Anyuhoz akarok menni!

Tompán, fojtottan hangzott a válasz újra:

— Anyu nincs...

Majd hirtelen felkapta fejét a nagyobbik, valami dacos fény villant meg a szemén és ellen-szégesen folytatta:

— De ha az új anyuhoz akarsz menni, akkor menj, kint megtalálhatod... Janika hirtelen lecsendesült. Még szorosabbra fogta bátyja nyakát és úgy nyöszörögte:

— Sanyika ne haragudj... Hiszen én mindig csak a régi anyukához akarok menni...

A nagyobbik szenvedélyesen adta vissza az ölelést és könynyezve felelt:

— Csacsi vagy Janika... Anyu kezét megfogta a halál és elvitte a jó Istenhez. Oda mi nem mehetünk...

A sírás kissé elhallgatott, Janika gondolkodott. Valamit már régen nem értett, most azonban megkérdezte, Fél, hogy nagyon ostoba és a bátyja meg haragszik érte. Nagyon szépen kérdezte tehát:

— Sanyika, én kicsi vagyok, ne haragudj... Mi az a halál?

Az öregebbik homlokka komoly ráncokba húzódott.

— A halál a doktor bácsi el-lensége, aki mindig olyant tesz, ami a doktor bácsinak nem tesz-szik és még az orvoságoktól sem ijed meg. Ezért nem tudta őt a doktor bácsi anyutól sem elkergetni!

A kicsi újra sírva fakadt. A nagy is megrendült és vigasztalta.

— Ne sírj... De a kicsi vigasztalhatatlan volt.

— Anyuhoz akarok menni. Sanyikának eszébe jutott az, amit az apja mondott neki tegnap este komolyan, szépen. Em lékezett belőle valamire, elmondta, hát ugyanazt öccsének úgy, ahogy hallotta:

— Most új anyu lesz... Ma hozza nekünk apu és éppen úgy fog minket szeretni, mint a ré-